

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002728

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-07-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попкова Оксана Анатоліївна

2. Oksana A. Popkova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0794-8959

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 47746 Філологія

Дата захисту: 04-09-2025

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література

Місце роботи здобувача: Херсонський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125609

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 27, Херсон, 73003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10245

Повне найменування юридичної особи: Херсонський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125609

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 27, Херсон, 73003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Херсонський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125609

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 27, Херсон, 73003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.01

Тема дисертації:

1. Комунікативно-прагматичний потенціал оказіональних складних слів у газетному дискурсі початку XXI сторіччя
2. Communicative and Pragmatic Potential of Occasional Compound Words in Newspaper Discourse of the Early 21st Century

Реферат:

1. Попкова О. А. Комунікативно-прагматичний потенціал оказіональних складних слів у газетному дискурсі початку XXI сторіччя. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія (03 Гуманітарні науки). – Херсонський державний університет Міністерства освіти і науки України, Херсон, Івано-Франківськ, 2025. Дисертацію присвячено дослідженню складних слів-оказіоналізмів, зафіксованих у газетному дискурсі початку XXI сторіччя. Увагу сфокусовано на дериваційних, структурно-семантичних, формально-граматичних та комунікативно-прагматичних (функціонально-стилістичних, семантико-стилістичних) особливостях оказіональних складних слів у газетних текстах початку XXI сторіччя. Наукова новизна полягає у тому, що вперше в лінгвоукраїністиці диференційовано оказіоналізми-складні слова обмеженої сфери породження та уживання як такі, що є носіями різних часових маркерів їх появи в узусі та закріплення в писемному

газетному дискурсі перших десятиліть ХХІ ст. При цьому стверджено, що такі текстові одиниці є номінаціями, що поєднують два компоненти без видимих синтаксичних відносин (під час формально-граматичного аналізу застосовано структурно-граматичний підхід до характеристики мотивувальних основ з певними синтаксичними зв'язками – сурядним та підрядним), котрі зреалізують не так логічне, як емоційно-образне сприйняття інформації. Дисертація є першим комплексним дослідженням комунікативно-прагматичних характеристик оказіональних складних слів на підставі їх структурно-семантичних, семантико-стилістичних, формально-граматичних і функціонально-стилістичних особливостей творення та уживання в сучасному газетному дискурсі. Практична цінність одержаних результатів зумовлена можливістю їх використання під час викладання курсів сучасної української літературної мови, зокрема зі словотвору, для створення спецкурсів із лінгвостилістики, лінгвоаналізу, прагмалінгвістики, теорії комунікації, теорії номінації, неології та лексикології української мови.

Дослідження оказіональних складних слів у газетному дискурсі початку ХХІ ст. дало змогу визначити основні тенденції творення новітніх номінацій, наслідування моделей словотворення європейських мов, окреслити комунікативно-прагматичне навантаження неолексем як складників суспільно-політичного словника мови української преси. Ключові слова: газетний дискурс, експресивність, композит, комунікативно-прагматичні особливості, лексична інновація, конотація, медійний текст, неологізм, оказіоналізм, оцінність, прагматика, семантика, складне слово, словотворення, юкстапозит.

2. Popkova O. A. Communicative and Pragmatic Potential of Occasional Compound Words in Newspaper Discourse of the Early 21st Century. – Qualification research thesis submitted as a manuscript. Dissertation submitted for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 035 Philology (03 Humanities). – Kherson State University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Kherson, Ivano-Frankivsk, 2025. The dissertation deals with the study of occasional compound words recorded in newspaper discourse at the beginning of the 21st century. The research focuses on derivational, structural and semantic, formal and grammatical, communicative and pragmatic (functional and stylistic, semantic and stylistic) features of occasional compound words in the early 21st-century newspaper texts. The scientific novelty of the research is determined by the fact that, for the first time in Ukrainian linguistics, occasional compound words limited to a specific domain of origin and use have been differentiated as carriers of various temporal markers of their emergence in usage and consolidation in the written newspaper discourse of the early decades of the 21st century. It is asserted that such textual units function as nominations combining two components without explicit syntactic relations (in the course of formal and grammatical analysis, structural and grammatical approach is applied to characterize the motivational bases with certain syntactic relations – both coordinate and subordinate), which tend to realize not logical but rather emotionally figurative perception of information. The dissertation represents the first comprehensive study of the communicative and pragmatic characteristics of occasional compound words based on their structural and semantic, semantic and stylistic, formal and grammatical, functional and stylistic features of formation and usage in contemporary newspaper discourse. The practical value of the results obtained has been determined by their potential use in teaching courses on the contemporary Ukrainian literary language, particularly in word formation, for creating specialized courses in linguo-stylistics, linguistic analysis, pragmalinguistics, theory of communication, theory of nomination, neology, and lexicology of the Ukrainian language. The study of occasional compound words in newspaper discourse of the early 21st century has made it possible to identify the main trends in the creation of new nominations, the imitation of word-formation models of European languages, and to outline the communicative and pragmatic load of neologisms as components of the social and political vocabulary of the Ukrainian press. Keywords: newspaper discourse, expressiveness, composite, communicative and pragmatic features, lexical innovation, connotation, media text, neologism, occasionalism, evaluativeness, pragmatics, semantics, compound word, word formation, juxtaposition.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного,

людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Попкова О. А. Складні слова як вияв тенденції до мовної економії у масмедійному дискурсі початку XXI сторіччя. Записки з українського мовознавства: Вип. 26. У 2-х томах. Т.1. : Зб. наук. праць Opera in linguistica ukrainiana: Fascicullum 26. Vol. 1 / Головний ред. Т.Ю.Ковалевська. Одеса: «ПолиПринт», 2019. С. 330-337.
- Попкова О. А. Сучасний газетний дискурс як сфера об'єктивації складних слів. Науково-теоретичний часопис з мовознавства «Мова». 2020. № 33. С. 98-103.
- Попкова О. А. Тенденції активізації композитних прикметників-оказіоналізмів у сучасних газетних текстах 20-х років XXI сторіччя. Філологічні трактати. Том 13. Суми, 2021. С. 114-120.
- Попкова О. А. Комунікативно-прагматичний потенціал складних слів періоду пандемії (на матеріалі українських газетних текстів). Записки з українського мовознавства: Вип. 28.: Зб. наук. праць Opera in linguistica ukrainiana: Fascicullum 28. / Головний ред. Ж.В.Краснобаєва-Чорна. Одеса: «ПолиПринт», 2021. С. 168-180.
- Svitlana Shestakova, Olga Zhvava, Oksana Popkova, Inna Berkeshchuk, Nadiia Knight, Oksana Klak Didactically Relevant Mechanisms of Onym Formation in the Ukrainian Language Today: A Neuropsychological Approach Revista Românească pentru Educatie Multidimensional. 2022. Volume 14, Issue 3. P. 51-65.
- Natalia Diachok, Oksana Popkova GENITIVE-NEGATIVE AS THE UNIVERSAL FORM IMPLEMENTING THE 'ABSENCE' CONCEPT. Ukrainian sense / Український смисл: scientific collection / edited by I. Popova. Dnipro: Lira, 2022. P. 2. P. 23-31.
- Natalia Diachok, Oksana Popkova PREDICATIVE AND ATTRIBUTIVE MODELS OF THE IMPLEMENTATION OF COGNITIVE STRUCTURES WITH THE "ABSENCE" CORE IN THE UKRAINIAN, RUSSIAN, AND ENGLISH LANGUAGES. LANGUAGE: Codification, Competence, Communication. International Scientific Journal. Volume 1, Issue 8. 2023. P. 36-44.
- Natalia Diachok, Oksana Popkova Models for Implementing the Concept of "Absence". COGNITIVE STUDIES | ÉTUDES COGNITIVES. Warsaw, 2024 (24). Article № 2874.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0117U001731

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олексенко Володимир Павлович
2. Volodymyr P. Oleksenko

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8383-450X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Херсонський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125609

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 27, Херсон, 73003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Баган Мирослава Петрівна

2. Myroslava P. Bagan

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5436-2934

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коць Тетяна Анатоліївна

2. Tetiana A. Kots

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4622-9559

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут української мови Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 21569266

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стишов Олександр Анатолійович
2. Oleksandr A. Styshov

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6192-255X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковбасюк Лариса Анатоліївна
2. Larisa A. Kovbasiuk

Кваліфікація: к.філол.н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1441-2458

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Херсонський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125609

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 27, Херсон, 73003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Романова Наталя Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Романова Наталя Василівна

